

V Bruseli 5. 7. 2019
COM(2019) 323 final

SPRÁVA KOMISIE RADE

**Pätnásta správa o vykonávaní nariadenia Rady (ES) č. 866/2004 z 29. apríla 2004
a o situácii vyplývajúcej z jeho uplatňovania za obdobie od 1. januára do 31. decembra
2018**

{SWD(2019) 290 final}

SPRÁVA KOMISIE RADE

Pätnásta správa o vykonávaní nariadenia Rady (ES) č. 866/2004 z 29. apríla 2004 a o situácii vyplývajúcej z jeho uplatňovania za obdobie od 1. januára do 31. decembra 2018

Nariadenie Rady (ES) č. 866/2004 o režime podľa článku 2 protokolu 10 Aktu o pristúpení¹ (ďalej len „nariadenie o demarkačnej línii“ alebo „NDL“) nadobudlo účinnosť 1. mája 2004. Stanovujú sa v ňom podmienky uplatňovania právnych predpisov EÚ na pohyb osôb, tovaru a služieb cez líniu medzi oblasťami Cyperskej republiky, v ktorých vláda nevykonáva skutočnú kontrolu, a oblasťami, v ktorých ju vykonáva. V záujme zabezpečenia účinnosti týchto pravidiel sa ich uplatňovanie rozšírilo na hranicu medzi uvedenými oblasťami a Východným výsoštným územím Spojeného kráľovstva Veľkej Británie a Severného Írska (ESBA)².

Táto správa sa týka obdobia od 1. januára do 31. decembra 2018.

Počas obdobia vykazovania Komisia so zreteľom na vykonávanie tohto nariadenia aj naďalej viedla konštruktívny dialóg s príslušnými orgánmi Cyperskej republiky a správou výsoštného územia (SBA), ako aj dialóg s Turecko-cyperskou obchodnou komorou (ďalej len „TCOK“).

1. PRECHOD OSÔB

1.1. Prechod osôb na povolených miestach prechodu

Nariadením sa stanovuje stabilný právny rámec pre prechod Cyperčanov, ostatných občanov EÚ a štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí prekračujú demarkačnú líniu (ďalej len „línia“) na povolených miestach prechodu. V porovnaní s predchádzajúcimi rokmi stúpol v roku 2018 počet gréckych Cyperčanov a poklesol počet tureckých Cyperčanov prekračujúcich líniu.

Podľa údajov Polície Cyperskej republiky (ďalej len „CYPOL“) bolo zaznamenaných 1 014 340 (v predchádzajúcom roku: 646 569) prekročení línie gréckymi Cyperčanmi a 486 040 prekročení vozidlami gréckych Cyperčanov (v predchádzajúcom roku: 267 467) z oblastí kontrolovaných vládou do severnej časti Cypru a 1 076 667 (v predchádzajúcom roku: 1 140 682) prekročení línie tureckými Cyperčanmi a 417 629 prekročení vozidlami tureckých Cyperčanov (v predchádzajúcom roku: 435 882) zo severnej časti Cypru do oblastí kontrolovaných vládou v priebehu obdobia vykazovania³. Významný nárast počtu gréckych Cyperčanov, ako aj mierny pokles počtu tureckých Cyperčanov prekračujúcich líniu boli pripisované najmä poklesu hodnoty tureckej líry voči euru v priebehu roka 2018.

Počet občanov EÚ iných ako Cyperčanov a štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí prekročili líniu, naďalej rástol. Počas obdobia vykazovania prekročilo líniu 1 129 293

¹ Ú. v. EÚ L 161, 30.4.2004, s. 128. Nariadenie naposledy zmenené nariadením Rady (EÚ) č. 685/2013 z 15. júla 2013, Ú. v. EÚ L 196, 19.7.2013, s. 1 – známe ako „nariadenie o demarkačnej línii“.

² Pozri odôvodnenie 3 nariadenia o demarkačnej línii.

³ Orgány Cyperskej republiky nevedú záznamy o návrate gréckych Cyperčanov do oblastí kontrolovaných vládou ani o návrate tureckých Cyperčanov do severnej časti Cypru.

občanov EÚ iných ako Cyperčanov, a štátnych príslušníkov tretích krajín (v predchádzajúcom roku: 822 318).

V už uvedených údajoch CYPOL nie sú zahrnuté údaje o osobách a vozidlách prekračujúcich líniu zo severnej časti Cypru na miestach prechodu Pergamos a Strovilia, ktoré patria do právomoci Východného výsostného územia Spojeného kráľovstva Veľkej Británie a Severného Írska (ESBA). V tejto súvislosti ESBA oznamuje, že bolo zaznamenaných 236 156 (v predchádzajúcom roku: 140 913) prekročení línie gréckymi Cyperčanmi a 133 270 prekročení vozidlami gréckych Cyperčanov (v predchádzajúcom roku: 59 852) do severnej časti Cypru. Zároveň bolo zaznamenaných 471 690 (v predchádzajúcom roku: 457 314) prekročení línie tureckými Cyperčanmi a 292 099 prekročení vozidlami tureckých Cyperčanov (v predchádzajúcom roku: 272 090) v opačnom smere⁴.

Dňa 12. novembra 2018 začali fungovať dve nové miesta prechodu Deryneia a Lefka-Apliki⁵.

V roku 2018 sa počet príslušníkov CYPOL pracujúcich na miestach prechodu zvýšil zo 69 na 95 v dôsledku nasadenia 26 príslušníkov na miesta prechodu Deryneia a Lefka-Apliki.

Z údajov získaných komunitou tureckých Cyperčanov v roku 2018 vyplýva zvýšenie počtu prekročení línie gréckymi Cyperčanmi na 1 633 076 (v predchádzajúcom roku: 1 066 284) a vozidlami gréckych Cyperčanov na 731 215 (v predchádzajúcom roku: 392 300) z oblastí kontrolovaných vládou do severnej časti Cypru v roku 2018. Uvádza sa v nich aj mierny pokles počtu prekročení línie tureckými Cyperčanmi na 1 759 837 (v predchádzajúcom roku: 1 796 353), ale aj zvýšenie počtu prekročení vozidlami tureckých Cyperčanov na 794 474 (v predchádzajúcom roku: 782 656) v opačnom smere. Podľa poskytnutých štatistík prešlo z oblastí kontrolovaných vládou do severnej časti Cypru 1 814 194 občanov EÚ iných ako Cyperčanov, a štátnych príslušníkov tretích krajín (v predchádzajúcom roku: 1 546 475).

V roku 2018 neboli hlásené žiadne incidenty týkajúce sa prekročení línie. Orgány Cyperskej republiky však doteraz nepovoľujú prechod autobusov tureckých Cyperčanov prepravujúcich občanov EÚ do oblastí kontrolovaných vládou.

Mierové sily OSN na Cypre (UNFICYP) naďalej uľahčovali vykonávanie náboženských obradov obomi komunitami⁶. UNFICYP zaznamenali nárast počtu schválených náboženských obradov, o ktorých umožnenie boli požiadané v severnej časti Cypru v porovnaní s rovnakým obdobím roka 2017.

1.2. Neregulárna migrácia cez demarkačnú líniu a azyl

Z údajov CYPOL za rok 2018 vyplýva významné zvýšenie počtu migrantov, ktorí neregulárne prekročili líniu zo severnej časti Cypru a prešli do oblastí kontrolovaných vládou. V roku 2018 týmto spôsobom prekročilo líniu 4 451 neregulárnych migrantov zatiaľ čo v roku 2017 to bolo 1 686 osôb, v roku 2016 išlo o 1 499 osôb a v roku 2015 počet neregulárnych

⁴ Štatistika pre občanov EÚ iných ako Cyperčanov a štátnych príslušníkov tretích krajín nie je za súčasné obdobie vykazovaná k dispozícii.

⁵ Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2015/1472 z 26. augusta 2015, Ú. v. EÚ L 225, 28.8.2015, s. 3 – 4.

⁶ Správa generálneho tajomníka OSN o UNFICYP [S/2019/37] z 11. januára 2019, bod 31.

migrantov predstavoval 1290 osôb. Hlavnými krajinami pôvodu neregulárnych migrantov boli Sýria (1 573), Kamerun (472), Pakistan (444), Bangladéš (391) a Irak (328). Toto výrazné zvýšenie migrácie zvyšuje obavy orgánov Cyperskej republiky.

Zo 4 451 neregulárnych migrantov požiadalo o medzinárodnú ochranu v Cyperskej republike 95 % (4 233 neregulárnych migrantov). Krajinou pôvodu s najvyšším počtom žiadateľov bola Sýria (1 571 osôb). Orgány Cyperskej republiky oznámili, že počet schválených žiadostí o azyl sa v porovnaní s rokom 2017 významne zvýšil.

CYPOL bola schopná identifikovať osoby použitím rovnakých kritérií ako v predchádzajúcich rokoch, najmä prostredníctvom informácií obsiahnutých v ich cestovných dokladoch a vyhlásení príslušných migrantov. Podľa tohto posúdenia takmer všetci migranti zadržaní v oblastiach kontrolovaných vládou po neregulárnom prekročení línie prišli najskôr do severnej časti Cypru z Turecka.

Komunita tureckých Cyperčanov potvrdila, že v severnej časti Cypru pokračovala v úsilí o predchádzanie neregulárnej migrácii. V roku 2018 bol zamietnutý vstup do severnej časti Cypru 3 773 osobám⁷ a 870 osôb⁸, ktoré boli zadržané v severnej časti Cypru, bolo vrátených do Turecka, z ktorého prišli na ostrov.

Zástupcovia oboch komunít sa stretli v rámci spoločného Technického výboru pre trestné činy a trestné záležitosti (TCCCM), ktorý pôsobí pod záštitou OSN. V rámci rozšírenia tohto výboru obidve komunity naďalej využívali spoločné komunikačné stredisko („Joint Communications Room“), ktoré ponúka fórum na výmenu informácií o trestných veciach.

CYPOL označila spoluprácu s ostatnými príslušnými štátnymi orgánmi Cyperskej republiky a so správou východného výsošného územia za veľmi dobrú.

Východné výsošné územie (ESBA)

Neregulárna migrácia zo severnej časti Cypru cez východné výsošné územie sa zvýšila. V roku 2018 boli zadržaní 18 neregulárni migranti po tom, ako neregulárne prekročili líniu⁹. Prekročenie línie nebolo povolené 1 248 osobám, z ktorých najvyšší počet (277) tvorili tureckí občania. V súlade s príslušnými ustanoveniami protokolu č. 3 k Aktu o podmienkach pristúpenia Cyperskej republiky orgány ESBA odmietli povoliť cudzím štátnym príslušníkom z USA, Ukrajiny, Ruska, Argentíny a Bosny a Hercegoviny, ktorí prišli cez severnú časť Cypru, aby prekročili demarkačnú líniu¹⁰. Tieto osoby boli nasmerované na miesta prechodu mimo východného výsošného územia, aby sa podrobili kontrolám podľa požiadaviek Cyperskej republiky na vstupe.

⁷ Štátni príslušníci Turecka: 380, Sýrie: 411, Turkménska: 708, Iránu: 284, Iraku: 333, ostatní: 1 657.

⁸ Štátni príslušníci Turecka: 373, Pakistanu: 85, Nigérie: 58, Sýrie: 54, Turkménska: 20, ostatní: 280.

⁹ Z 18 neregulárnych migrantov zadržaných na východnom výsošnom území požiadalo o azyl 12 a boli odovzdaní orgánom Cyperskej republiky. Títo migranti boli pripočítaní k celkovému počtu osôb, ktoré neregulárne prekročili líniu a ktorých rozdelenie podľa štátnej príslušnosti sa uvádza v tabuľke VII pracovného dokumentu útvarov Komisie SWD(2019) 290.

¹⁰ Štátni príslušníci USA: 55, Ukrajiny: 96, Ruska: 63, Argentíny: 27, Bosny a Hercegoviny: 29.

Pracovníci správy výsostného územia naďalej uvádzali, že spolupráca s Cypruskou republikou je aj naďalej vynikajúca.

V rámci boja s neregulárnou migráciou polícia výsostného územia vykonávala hliadky mimo miest prechodu na základe vyhodnotenia príslušného rizika a s využitím spravodajských informácií. Doplnili ich hliadky colných a vojenských pracovníkov výsostného územia.

Osobitne ťažké je kontrolovať štyri „nepovolené miesta prechodu“ v obci alebo v blízkosti obce Pergamos, ktoré používajú miestni obyvatelia a poľnohospodári. Ako bolo uvedené v predchádzajúcich správach, tieto „nepovolené miesta prechodu“ sú stále zdrojom obáv, pre ktoré by sa malo nájsť vhodné riešenie v súlade s článkom 5 ods. 2 protokolu č. 3 k Aktu o podmienkach prístúpenia z roku 2003¹¹. Zástupcovia výsostného územia vyhlásili, že v prípade potreby je možné do oblastí nepovolených miest prechodu rýchlo nasadiť hliadky.

2. PREPRAVA TOVARU

2.1. Hodnota obchodu

Podľa článku 4 nariadenia o demarkačnej línii sa tovar môže uviesť z oblastí, ktoré nie sú pod kontrolou vlády, do oblastí pod kontrolou vlády pod podmienkou, že spĺňa kritériá stanovené v článku 4¹² a je k nemu pripojený dokument vydaný Turecko-cyperskou obchodnou komorou. Podľa článku 8 nariadenia Komisie (ES) č. 1480/2004¹³ Turecko-cyperská obchodná komora a úrady Cyperskej republiky oznamovali každý mesiac informácie o druhu, objeme a hodnote tovaru, ku ktorému boli vydané sprievodné doklady.

Podľa správ TCOK celková hodnota tovaru, ku ktorému boli vydané sprievodné doklady, predstavovala 5 405 121 EUR (v predchádzajúcom roku: 5 697 695 EUR). Tieto údaje predstavujú v porovnaní s rokom 2017 pokles celkovej hodnoty tovaru, pre ktorý boli vydané sprievodné doklady, a to o 5,1 %.

Podľa štatistík, ktoré poskytla Cyperská republika, sa celková obchodná hodnota tovaru so sprievodnými dokladmi, ktorý prekročil líniu, zvýšila o 1,4 % na hodnotu 4 856 892 EUR (v predchádzajúcom roku: 4 790 964 EUR).

Hoci to nepatrí do pôsobnosti nariadenia o demarkačnej línii, podľa údajov Cyperskej obchodnej a priemyselnej komory (COPK) sa obchod z oblastí kontrolovaných vládou do severnej časti Cypru výrazne znížil približne o 14,3 % z hodnoty 1 343 524 EUR v roku 2017 na 1 151 723 EUR v roku 2018. Obchod z oblastí kontrolovaných vládou do severnej časti Cypru predstavuje 23,7 % obchodu v opačnom smere (28 % v roku 2017).

¹¹ Ú. v. EÚ L 236, 23.9.2003, s. 940.

¹² V článku 4 ods. 1 sa stanovuje, že je potrebné, aby sa tovar získal úplne v oblastiach, ktoré nie sú pod skutočnou kontrolou vlády Cyperskej republiky, alebo sa podrobil poslednému, významnému, ekonomicky opodstatnenému spracovaniu alebo obrobeniu v podniku vybavenému pre takýto účel v oblastiach, ktoré nie sú pod skutočnou kontrolou vlády Cyperskej republiky.

¹³ Nariadenie Komisie (ES) č. 1480/2004 z 10. augusta 2004, Ú. v. EÚ L 272, 20.8.2004, s. 3.

Komunita tureckých Cyperčanov aj naďalej uplatňovala obchodný režim, ktorý v zásade „odzrkadľuje“ obmedzenia uvedené v nariadení o demarkačnej línii. Turecko-cyperské zainteresované strany identifikovali ako hlavný dôvod tejto situácie ochranu miestnych podnikov. Tento režim sa však neuplatňuje vždy dôsledne.

2.2. Druh tovaru

V roku 2018 sa najviac obchodovalo s výrobkami z plastu, ďalej s čerstvými rybami, stavebným materiálom a odpadom alebo šrotom¹⁴. Obchod so zemiakmi poklesol v dôsledku slabej úrody.

Na trh sa uviedli nové výrobky, ako sú vlhčené obrúsky, použité batérie, plastové nádrže na vodu a priemyselné pece z nehrdzavejúcej ocele. Všetok obchod cez líniu sa uskutočňoval len v rámci ostrova.

2.3. Nezrovnalosti

Oddelenie pre clá a spotrebné dane Cyperskej republiky viedlo konzultácie s Komisiou o tom, či nádoba naplnená látkou označenou ako „riedidlo“, s ktorou sa obchodovalo cez demarkačnú líniu, spĺňala kritériá pôvodu uvedené v článku 4 ods. 1 nariadenia o demarkačnej línii¹⁵. Po preskúmaní tejto otázky Komisia informovala colné orgány, že zmes spĺňa podmienky článku 4 ods. 1. Komisia však dospela aj k záveru, že je veľmi pravdepodobné, že ustanovenia nariadenia (ES) č. 1272/2008 o klasifikácii, označovaní a balení látok a zmesí boli porušené, pretože nádoba nespĺňala pravidlá týkajúce sa označovania nebezpečných látok. Komisia poskytla svoje hodnotenie TCOK, ktorá informovala výrobcu o pravidlách uplatniteľných na obchodovanie s týmto druhom výrobku.

2.4. Prekážky a problémy spojené s pohybom tovaru

Prekážky obchodu cez líniu naďalej pretrvávajú a Komisia a hospodárske subjekty z radov tureckých Cyperčanov sa domnievajú, že práve to je dôvodom nízkeho objemu obchodu.

Ako sa uvádza v predchádzajúcich správach¹⁶, doteraz sa nevyriešil problém s úžitkovými vozidlami tureckých Cyperčanov, ktoré vstupujú do oblastí kontrolovaných vládou, žiadne úžitkové vozidlá tureckých Cyperčanov s hmotnosťou nad 7,5 tony nesmú prekročiť líniu, ak nemajú doklady vydané Cyperskou republikou, ktoré sú v plnom súlade s *acquis*. Orgány Cyperskej republiky informovali Komisiu o tom, že zaviedli opatrenia, vďaka ktorým tureckí Cyperčania budú môcť jednoduchšie získavať osvedčenia o technickej spôsobilosti a vodičské preukazy vodičov z povolania. Komisia je presvedčená, že vyriešenie tohto problému by významne prispelo k zvýšeniu objemu obchodu, keďže by sa tým uľahčila preprava tovaru. Okrem toho by sa posilnil kontakt medzi cyperskými hospodárskymi subjektmi, čo by

¹⁴ Pracovný dokument útvarov Komisie SWD(2019) 290, tabuľka IV.

¹⁵ V článku 2 ods. 4 nariadenia Komisie (ES) č. 1480/2004 sa stanovuje, že orgány Cyperskej republiky budú informovať služby Komisie o prípadoch primeraných pochybností, čo sa týka súladu tovaru s kritériami pôvodu.

¹⁶ Pozri napríklad deviatu, desiatu, jedenástu, dvanástu, trinástu a štrnástu ročnú správu o vykonávaní nariadenia Rady (ES) č. 866/2004 a o situácii vyplývajúcej z jeho uplatňovania.

významne prispelo k posilneniu dôvery medzi obidvomi komunitami. Komisia preto posudzuje potenciálnu podporu EÚ v oblasti bezpečnosti prepravy.

Ako bolo oznámené v predchádzajúcich rokoch, orgány Cyperskej republiky nepovoľujú prevážanie spracovaných potravinových výrobkov a materiálov určených na styk s potravinami cez líniu pre obavy, ktoré orgány na ochranu zdravia vyjadrili v súvislosti s výrobným postupom v severnej časti Cypru. Počas obdobia vykazovania Komisia potvrdila Cyperskej republike, že prevážanie týchto výrobkov cez demarkačnú líniu je podľa uplatniteľného právneho rámca povolené a nemalo by byť zakázané orgánmi Cyperskej republiky. Môžu síce odobrať vzorky výrobkov na miestach prechodu na ďalšiu analýzu v súlade s uplatňovaním nariadenia o demarkačnej línii, nemali by však brániť prevážaniu všetkých spracovaných potravín cez líniu. Komisia navrhla, aby sa zaviedol mechanizmus, ktorý uľahčí prevážanie spracovaných potravín a materiálov určených na styk s potravinami, pričom sa budú riešiť ďalšie aspekty bezpečnosti. Ďalšie diskusie, ktoré si Komisia vyžiadala s cieľom nájsť riešenie, sa do času prípravy tejto správy neuskutočnili. Komisia je naďalej znepokojená, pokiaľ ide o správne vykonávanie nariadenia o demarkačnej línii, a zvaží, ako k tejto záležitosti ďalej pristupovať.

Podobne ako v predchádzajúcich rokoch, obchodníci z radov tureckých Cyperčanov stále hlásia ťažkosti so zaradením svojich výrobkov do ponuky obchodov a s propagovaním svojich výrobkov a služieb v oblastiach kontrolovaných vládou, ktoré obmedzujú obchod. Obchodníci naďalej oznamujú odmietavý postoj gréckych Cyperčanov ku kupovaniu turecko-cyperských výrobkov. Okrem toho bolo uvedené, že obchodníci z oboch komunít čelia mnohým administratívnym problémom, pokiaľ chcú nadviazať vzájomnú obchodnú spoluprácu. Hospodárske subjekty z oboch strán musia mať možnosť slobodne nadväzovať obchodné vzťahy na základe svojich obchodných požiadaviek.

2.5. Pašovanie tovaru

Pašovanie tovaru cez líniu bolo vzhľadom na zložitosť kontrolovania neregulárnych pohybov cez líniu naďalej rozšírené.

V roku 2018 Cyperská republika zaistila pašovaný tovar v 1 711 prípadoch (v predchádzajúcom roku: 1 334). V roku 2018 sa zvýšilo množstvo cigariet a ručne šúľaného tabaku, ktoré Cyperská republika zhabala na demarkačnej línii: 469 870 cigariet a 587 513 gramov tabaku na ručné šúľanie cigariet (v predchádzajúcom roku: 203 290 cigariet a 440 259 gramov tabaku na ručné šúľanie cigariet). Podstatné zvýšenie sa pripisovalo zníženiu hodnoty tureckej líry voči euru počas roku 2018. V porovnaní s rokom 2017 došlo aj k výraznému nárastu o 45 % v oblasti pašovania tovaru porušujúceho práva duševného vlastníctva. Medzi ďalšie zaistené položky patrili alkohol, pesticídy, poľnohospodárske výrobky a živočíšne a mliečne výrobky. Na okresný súd sa dostalo jedno stíhanie vo veci pašovania. Prípady pašovania malých množstiev cigariet boli zvyčajne riešené uložením správnej sankcie a konfiškáciou.

V roku 2018 orgány ESBA zaznamenali zvýšenie počtu zaistení pašovaného tovaru v rámci ESBA; došlo k 555 zaisteniam v porovnaní so 432 v roku 2017. Podobne ako v roku 2017 predstavovali najčastejšie zaistené položky cigarety a tabak na ručné šúľanie cigariet.

Pokiaľ ide o tradičné zásobovanie turecko-cyperského obyvateľstva obce Pyla, ktorá sa nachádza v nárazníkovej zóne (článok 4 ods. 10 nariadenia o demarkačnej línii), správa východného výsostného územia sledovala a zaznamenávala množstvá stavebného materiálu, rýb, cigariet atď.

2.6. Zjednodušenie podmienok obchodovania

Komisia aj naďalej hľadala možnosti, ako podporiť obchod cez líniu.

V júli 2015 Komisia prijala návrh na zmenu nariadenia o demarkačnej línii. Cieľom návrhu je stanoviť spôsob, akým sa v oblastiach Cyperskej republiky, v ktorých vláda Cyperskej republiky nevykonáva skutočnú kontrolu, bude uplatňovať kontrolný mechanizmus pre tovar, na ktorý sa vzťahuje registrované označenie podľa nariadenia (EÚ) č. 1151/2012¹⁷. O návrhu zmeny sa na konci obdobia vykazovania ešte rokovalo. Návrh je založený na spoločnej dohode o dočasnom riešení pre syr Halloumi/Hellim, ktorá sa má uplatňovať až do znovuzjednotenia Cypru a ku ktorej sa dospelo pod vedením predsedu Komisie Junckera počas jeho návštevy na Cypre 16. júla 2015¹⁸.

S cieľom uľahčiť prevážanie čerstvých rýb orgány Cyperskej republiky predĺžili otváracie hodiny veterinárnej kontroly čerstvých rýb na mieste prechodu v Agios Dhometios. Kontroly sa budú vykonávať v pracovné dni od 7.30 do 15.00 h (koniec kontrol).

Turecko-cyperská obchodná komora opätovne vyjadrila všeobecný záujem o zrušenie zákazu obchodovania so všetkými živými zvieratami a so živočíšnymi produktmi v rozsahu, v ktorom tieto produkty zodpovedajú pravidlám a predpisom EÚ. Cyperská republika opakovane vyjadrila ochotu preskúmať možnosť rozšírenia zoznamu tovaru, ktorý sa môže prepravovať do oblastí kontrolovaných vládou.

Komisia podnecuje hospodárske subjekty, aby využívali obchodné príležitosti, a víta intenzívne úsilie, ktoré vyvíja Cyperská obchodná a priemyselná komora a Turecko-cyperská obchodná komora.

2.7. Tovar Únie dovezený naspäť do oblastí pod skutočnou kontrolou vlády Cyperskej republiky po tom, ako prejde cez oblasti, ktoré nie sú pod jej skutočnou kontrolou

Orgány Cyperskej republiky nahlásili, že do oblastí kontrolovaných vládou bolo naspäť dovezených 3 093 výrobkov, ktoré predtým prešli cez oblasti nekontrolované vládou. Uviedli, že tieto pohyby tovaru sú bezproblémové a že tovar sa väčšinou prepravuje v oboch smeroch cez miesta prechodu Kato Pyrgos-Karavostasi a Astromeritis-Zhodia.

¹⁷ COM(2015) 380 final – 2015/0165 (NLE).

¹⁸ http://europa.eu/rapid/press-release_MEX-15-5402_en.htm

2.8. Tovar obsiahnutý v osobnej batožine osôb, ktoré prekračujú demarkačnú líniu

Počas obdobia vykazovania orgány ESBA konzultovali s Komisiou o prevážaní paliva na osobnú spotrebu cez demarkačnú líniu. Podľa článku 6 ods. 1 nariadenia o demarkačnej línii sa tovar obsiahnutý v osobnej batožine osôb, ktoré prechádzajú líniu, oslobodzuje od dane z obratu a od spotrebnej dane, ako aj iných ciel, ak takýto tovar nemá komerčný charakter a jeho celková hodnota nepresahuje 260 EUR na osobu. Komisia potvrdila orgánom ESBA a Cyperskej republiky, že v prípade palív obsiahnutých v plastových nádobách je potrebná analýza jednotlivých prípadov, aby sa zistilo, či je palivo na každom prechode na komerčné účely, a ak nie, či jeho hodnota presahuje 260 EUR na osobu. V nariadení o demarkačnej línii sa zároveň nestanovujú žiadne kontroly, ktoré sa majú vykonať v prípade paliva nachádzajúceho sa v štandardných nádržiach vozidiel prechádzajúcich cez líniu, a preto neexistujú žiadne dôvody na zamietnutie alebo obmedzenie tohto prechodu.

3. ZÁVERY

Ako bolo uvedené v predchádzajúcich správach, kontrola línie na miestach prechodu povolených orgánmi Cyperskej republiky a správou výsostného územia bola uspokojivá. Začali fungovať dve miesta prechodu Lefka-Apliki a Deryneia. Počet osôb neregulárne prekračujúcich líniu výrazne vzrástol; táto záležitosť je pre Cyperskú republiku čoraz znepokojujúcejšia a situáciu je potrebné pozorne monitorovať. Komisia naliehavo žiada správu výsostného územia, aby využila vhodné ľudské zdroje na riešenie problému „nepovolených miest prechodu“. Komisia sa naďalej domnieva, že stálosť, predvídateľnosť a právna istota v súvislosti s požiadavkami na miestach prechodu, ako aj voľný pohyb občanov EÚ majú zásadný význam.

V roku 2018 sa hodnota obchodu uskutočneného cez líniu zvýšila o 1,4 % zo 4 790 964 EUR na 4 856 892 EUR, zatiaľ čo hodnota tovaru, ku ktorému boli vydané sprievodné doklady, klesla o 5,1 % z 5 697 695 EUR na 5 405 121 EUR. Najviac sa obchodovalo s výrobkami z plastu, ďalej s čerstvými rybami, stavebným materiálom a odpadom a šrotom.

Cyperská obchodná a priemyselná komora a Turecko-cyperská obchodná komora pokračovali v úzkej spolupráci s cieľom dosiahnuť hospodárske výhody pre obe komunity.

Určité prekážky obchodu počas obdobia vykazovania naďalej pretrvávali. Cyperská republika stále nepovoľovala, aby líniu prekračovali úžitkové vozidlá tureckých Cyperčanov s hmotnosťou nad 7,5 tony; v roku 2018 nedošlo v tejto oblasti k žiadnym zmenám. Cyperská republika rovnako nepovoľuje prevážanie spracovaných potravinových výrobkov a materiálov určených na styk s potravinami cez líniu. Komisia potvrdila Cyperskej republike, že prevážanie týchto výrobkov cez demarkačnú líniu je podľa uplatniteľného právneho rámca povolené a nemalo by byť zakázané orgánmi Cyperskej republiky. Komisia navrhla, aby sa zaviedol mechanizmus, ktorý uľahčí prevážanie spracovaných potravín a materiálov určených na styk s potravinami, pričom sa budú riešiť ďalšie aspekty bezpečnosti. V čase prípravy tejto správy nedošlo k žiadnej ďalšej komunikácii s cieľom nájsť riešenie. Komisia je naďalej znepokojená, pokiaľ ide o správne vykonávanie nariadenia o demarkačnej línii, a zváži, ako k tejto záležitosti ďalej pristupovať.

Celkovo možno konštatovať, že hoci nariadenie o demarkačnej línii naďalej poskytuje funkčný základ umožňujúci pohyb osôb a tovaru do oblastí a z oblastí kontrolovaných vládou Cyperskej republiky, Komisia je aj naďalej znepokojená všeobecne nízkym objemom obchodu. Komisia sa domnieva, že odstránenie prekážok obchodu, ktoré sú uvedené v tejto správe, by významne prispelo k zvýšeniu obchodu cez demarkačnú líniu. Komisia dúfa, že činnosť oboch komôr v oblasti rozšírenia kontaktov medzi týmito dvomi obchodnými komunitami povedie k posilneniu hospodárskych väzieb.

Za týchto okolností sa Komisia pri zaistovaní účinného vykonávania nariadenia Rady (ES) č. 866/2004 naďalej spolieha na spoluprácu Cyperskej republiky a správy výsostného územia. Komisia bude vykonávanie tohto nariadenia naďalej monitorovať.